

УДК (338.465+338.246.027)502.33

ДЕМАТЕРІАЛІЗАЦІЯ У СФЕРІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА ОСНОВІ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ

А.І. Мартієнко, д.е.н., с.н.с.

Н.І. Хумарова, д.е.н., с.н.с.

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Одеса, Україна

Мартієнко А.І., Хумарова Н.І. Дематеріалізація у сфері природокористування на основі удосконалення системи адміністрування.

На основі методології раціонального використання природних ресурсів обґрунтовано основні напрями удосконалення адміністрування дозвільних послуг в сфері природокористування, як інструменту сприяння процесу дематеріалізації господарської діяльності. Визначено основні напрями адміністрування дозвільних послуг в сфері природокористування; проаналізовано роботу дозвільних центрів щодо видачі дозволів на використання природних ресурсів та поводження з відходами. Надано пропозиції щодо удосконалення адміністрування дозвільних послуг з урахуванням їх впливу на процеси дематеріалізації господарської діяльності.

Ключові слова: розподіл природних ресурсів; дематеріалізація, адміністративні послуги; дозволи на природокористування, принципи видачі дозволів; реєстр природокористувачів; моніторинговий документ «історія природокористування»

Martienko A.I., Khumarova N.I. Dematerialization in the sphere of nature use on the basis of improvement of the administration system.

На основе методологии рационального использования природных ресурсов обоснованы основные направления совершенствования администрирования разрешительных услуг в сфере природопользования, как инструмента содействия процессу дематериализации хозяйственной деятельности. Определены основные направления администрирования разрешительных услуг в сфере природопользования; проанализирована работа разрешительных центров по выдаче разрешений на использование природных ресурсов и обращения с отходами. Даны предложения по совершенствованию администрирования разрешительных услуг с учетом их влияния на процессы дематериализации хозяйственной деятельности.

Ключевые слова: распределение природных ресурсов; дематериализация, административные услуги; разрешения на природопользование, принципы выдачи разрешений; реестр природопользователей; мониторинговый документ «история природопользования»

Martienko A.I., Khumarova N.I. Dematerialization in environmental based on improvement of administration system.

Based on the methodology of natural resource management grounded main directions of improving the administration of licensing services in the field of nature as a tool to facilitate the process of dematerialization of economic activity. The main entertainment areas of administration services in the field of natural resources; analyzed the work permit centers to issue permits for the use of natural resources and waste management. The proposals for improving the administration of licensing services based on their impact on the process of dematerialization of economic activity.

Keywords: distribution of natural resources; dematerialization, administrative services; Nature permits, principles permitting; Register of natural resources; monitoring document "history of nature management"

Збільшення екологічного навантаження, незбалансованість економічної діяльності та зниження значущості соціальної поведінки щодо раціонального використання природних ресурсів робить актуальними дослідження спрямовані на створення нових способів реалізації концепції дематеріалізації. Основне змістовне наповнення цієї концепції, яка досить активно використовується в зарубіжних країнах, полягає у скороченні масштабів матеріалопотоків на різних рівнях господарювання, що супроводжується зниженням обсягів споживання енергії та ресурсів, а також утворюваних відходів на одиницю виробленого національного (регіонального) продукту.

В умовах ринкової економіки розподіл природних ресурсів безпосередньо пов'язаний із централізованим плануванням, регулюванням та контролем за їх раціональним використанням. Зараз ці функції екологічного управління в значній мірі зосереджені на рівні виконавчих органів влади у сфері природокористування, проте багато аспектів щодо розпорядження та розподілу природних ресурсів потребує розроблення нових та удосконалення існуючих організаційно-економічних механізмів. Зокрема в сучасній системі адміністративного управління природокористуванням умови видачі дозволів на поводження із природними ресурсами не мають належного економіко-екологічного обґрунтування, носять формальний характер та не сприяють впровадженню інноваційних екологоорієнтованих технологій, тобто стримують процеси дематеріалізації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дослідження науковців щодо методологічних засад, принципів та напрямів регулювання раціонального використання природних ресурсів відображені у великій кількості наукових праць, в яких ці питання розглядаються не тільки під кутом зору збереження природного капіталу та забезпечення екологічної безпеки, але й на основі формування механізмів регулювання розподілу, мінімізації використання природних ресурсів, зменшення матеріалопотоків та сталого розвитку, серед яких: Н. Андреева, О. Балацький, В. Будкін, Б. Буркинський, О. Веклич, І. Вернадський, В. Вовк, К. Гофман, І. Грабинський, Б. Данили-

шин, С. Дорогунцов, М. Лемешев, М. Мелешкін, С. Подолинський, О. Садченко, В. Степанов, Ю. Туниця, М. Реймерс, Т. Хачатуров, С. Харічков, В. Шевчук та інших. Еколого-економічні питання розглядають багато іноземних вчених, серед яких Ж. Гросман і А. Крюгер, Г. Дейлі, Д. Медоуз, Б. Коупленд, С. Тейлор, П. Рао, Дж. Франкель, К. Мак-Осленд, Р. Петіг.

В сучасній вітчизняній науковій літературі поняття дематеріалізація все частіше використовується у взаємозв'язку із екологізацією розвитку соціально-економічних систем у роботах таких вчених: Л. Мельник, І. Сотник, С. Ілляшенко, О. Теліженко, Ю. Чорток, О. Гончаренко та ін. [1, 2]. Різні аспекти проблем функціонування та раціонального розподілу матеріальних потоків та економічної сутності процесів дематеріалізації досліджуються у працях зарубіжних вчених С. Ардеками, Д. Аусубела, І. Верника, П. Ваггонера.

Метою статті полягає в обґрунтуванні основних напрямів удосконалення адміністрування дозвільних послуг в сфері природокористування, як інструменту сприяння процесу дематеріалізації господарської діяльності.

Для досягнення мети статті поставлено та вирішено такі завдання:

- визначити основні напрями адміністрування дозвільних послуг природокористування;
- проаналізувати роботу дозвільних центрів;
- надати пропозиції щодо удосконалення адміністрування дозвільних послуг з урахуванням їх впливу на процеси дематеріалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження

Росту потреб в адміністративних послугах дозвільного характеру сприяє активізація використання природних ресурсів, зміна форм та прав власності на них, необхідність одержання дозволів на використання земельних, водних, тваринних, рослинних, рекреаційних ресурсів, ресурсів надр. Згідно законодавчої бази, в теперішній час це питання стає все більш актуальним, так як стан сфери послуг в природокористуванні по напрямкам їх здійснення, строкам подання заяв на одержання дозволу, кількості документів і інстанцій, які необхідно пройти для його отримання не сприяє їх ефективності [3-5].

Збільшення обсягів адміністративних послуг щодо використання природних ресурсів, специфічні їх особливості та різноманіття послуг в природокористуванні викликають необхідність створення відповідних структурних підрозділів в центрах надання адміністративних послуг (ЦНАП). Однією з проблем, що знижує ефективність роботи з надання адміністративних послуг це те, що зараз дозвільні центри та ЦНАП не є єдиною структурою. Підприємці та зацікавлені особи за одержанням дозволів на використання природних ресурсів мають звертатися до центра-

льних органів, що відповідають за сферу природокористування та самостійно збирати весь пакет документів. Існуючі інформаційні картки, за якими збираються необхідні документи на дозвіл, не містять всієї повної та зрозумілої інформації для суб'єктів звернення. Багато коштів та часу витрачають суб'єкти звернення на поїздки до центральних органів.

Створення єдиної системи дозвільних центрів в природокористуванні та відповідних уповноважених структур в ЦНАП має бути теоретично обґрунтовано та практично реалізовано. Скоординовані дії цих двох інститутів мають забезпечувати здійснення адміністративних послуг, які необхідні суб'єктам господарювання для одержання дозволів на використання водних, земельних, рекреаційних, морських ресурсів, флори та фауни, що перебувають в природному стані, та сприяти формуванню дематеріалізаційних потоків природного капіталу [6].

В природокористуванні дозвільна послуга на предмет викидів, скидів та розміщення відходів в природному середовищі, використання природних ресурсів не може бути надана будь-якому суб'єкту господарювання. При наданні адміністративної послуги важливо визначити питання чи доцільно надати дозвільну послугу суб'єкту господарювання і в якому обсязі має бути дозволено використовувати природний ресурс. Дозвільні послуги в природокористуванні докорінно відрізняються від інших видів послуг взагалі і в природокористуванні зокрема. Наприклад, реєстраційні послуги, виписки з кадастрів природних ресурсів не впливають на стан довкілля, вони лише констатують положення, яке вже існує. Тому для удосконалення видачі дозвільними центрами суб'єктам звернення прав на використання природних ресурсів необхідно керуватися такими принципами:

- наявність новітніх інноваційних технологій на підприємствах суб'єктів звернення;
- поліфункціональності використання території;
- урахування існуючого стану природно-ресурсного потенціалу території та перспектив розвитку;
- специфічності розміщення та розвитку продуктивних сил регіону;
- специфіки використання природних ресурсів регіону;
- визначення регіональних показників якості природних ресурсів;
- урахування регіональної природоємності виробництва по галузям та по підприємствам;
- визначення регіональних показників смертності, народжуваності, захворюваності;
- встановлення відповідності виданих дозволів в економіко-екологічному та організаційно-технічному плані потребам економіки природокористування та дематеріалізації соціально-економічних систем регіону.

Необхідно відмітити, що якість надання дозволу на використання природних ресурсів поряд з оцінкою організаційно-технічних параметрів повинна включати показники екстернальних від'ємних та позитивних ефектів, що впливають на процеси дематеріалізації господарювання. На сьогоднішній день дозволи надаються строком на три і більше років, при цьому не завжди враховуються можливості впровадження новітніх, інноваційних технологій екологічно чистого виробництва, охорони та відновлення природних ресурсів, що мають бути у підприємства для одержання дозволу на споживання та забруднення природного ресурсу. Зараз підприємствам надається дозвіл як квота на споживання природного ресурсу (водного, рибного та ін.) без урахування обсягів випуску продукції, та питомих показників її природоємності, не враховуються регіональні показники якості природних ресурсів та регіональні обсяги викидів в атмосферу по сферам виробництва стаціонарними та пересувними джерелами, перерозподіл та дематеріалізація потоків ресурсів та виробничі навантаження на природну середу регіону, існуючий природноресурсний потенціал регіону, не враховуються специфічні умови виробництва та існуючого навантаження на природні ресурси при видачі дозволів природокористування.

Проведене дослідження стану сфери видачі дозволів в природокористуванні дозволяє зробити висновок про суттєву невідповідність виданих дозволів в економіко-екологічному та організаційно-технічному плані потребам економіки природокористування та дематеріалізації соціально-економічних систем регіону. При цьому адміністративні ресурси, що залучаються для надання послуг через центри обмежені, а організаційні та економічні методи їх надання не в повній мірі ураховують: особливості; умови; тенденції розвитку інституту адміністративного управління; потреби суб'єктів звернення; якість дозволів з урахуванням екстернальних ефектів як кінцевого результату адміністративних послуг в природокористуванні; вимоги до умов та форм надання адміністративних послуг.

На сьогоднішній день якість надання послуг оцінюється за такими показниками:

- задоволеність громадян якістю надання послуг;
- зручність облаштування місць для звернення за послугою;
- наявність черг та час очікування у чергах;
- доступ через одержання послуг по принципу «Єдиного вікна»;
- можливість одержання послуг в електронній формі;
- кількість звернень осіб в органи виконавчої влади для одержання однієї послуги;
- термін надання послуги.

На нашу думку, якість послуги дозвільного характеру в сфері використання природного ресурсу – це урахування всієї сукупності характеристик

суб'єкта надання, та стану природно-ресурсного потенціалу території, що дають можливість видати дозвіл на використання водних, земельних, атмосферних ресурсів, ресурсів рослинного та тваринного світу, що перебувають у дикій природі. Такий дозвіл має задовольняти потреби суб'єкта звернення відносно змісту (результату) послуги, попереджати виникнення від'ємних екстерналій в сфері природокористування у інших користувачів (третіх осіб), зберігати природні об'єкти для наступних поколінь.

Отже оцінку якості послуг в дозвільній сфері ми пропонуємо визначати за двома такими складовими:

- Якість обслуговування – сукупність характеристик процесу та умов надання послуг, що забезпечують задоволення потреби суб'єкту звернення відносно процесу надання послуг.
- Якість послуги у видачі дозволу на обсяги використання природних ресурсів з урахуванням екстернальних ефектів дії на стейхолдерів та довкілля [7].

Зазначені складові мають бути покладені в основу формування бази даних для видачі дозволів та здійснення інших адміністративних послуг в сфері природокористування структурним підрозділом Центру надання адміністративних послуг, що діє на принципах «Єдиного вікна».

Якісна дозвільна послуга – це документ, який підтверджує право суб'єкта на використання природних ресурсів і в той же час він враховує права інших суб'єктів господарювання, третіх осіб щодо впливу на довкілля суб'єкта, який одержав дозвіл, а також вплив природокористування даного суб'єкту на стан довкілля.

Пропонується якість послуги визначати не тільки по швидкості її надання та зручності подачі заяви, але й приймати до уваги вплив одержаного права на викиди, скиди забруднюючих речовин на третіх осіб та відкритість доступу громадськості до оцінки виконання дозволів природокористувачами. Для цього необхідно ввести такий моніторинговий документ як «Історія природокористування суб'єкта».

Для формування ефективної дозвільної системи в природокористуванні та наданні ефективних адміністративних послуг з боку державних органів виконавчої влади особам звернення, необхідно об'єднати в єдину систему всю інформацію щодо використання природних ресурсів фізичною чи юридичною особою. Кожний підприємець чи домогосподарство повинні мати свою «історію природо-користування», що фіксується в спеціальному реєстрі. Це пов'язано з таким. Дозвільна система має включати не тільки видачу дозволу на використання певного природного ресурсу, але й можливість здійснювати контроль за його використанням і запровадження заходів щодо штрафних санкцій, в тому числі анулювання дозволу у випадку невиконання його умов. Цей документ

потрібен для того, щоб при повторному одержанні дозволу вся історія природокористування суб'єкта звернення була зафіксована і орган, що його видає, міг би проаналізувати відповідність використання природного ресурсу умовам попереднього дозволу, а також оцінити потенціал, чи конкретні заходи впровадження процесів дематеріалізації виробничих процесів.

Таким чином, кожен дозвіл на використання природних ресурсів має включати:

- визначення природного ресурсу та об'ємів його використання;
- контроль за дотриманням суб'єктом, який одержав дозвіл на використання природного ресурсу, правил та умов, що зафіксовані в дозволі;
- використання примусових заходів для припинення порушення правил, умов дозволу використання природного ресурсу та залучення суб'єкту до юридичної відповідальності.

Реєстр природокористувачів та отриманих ними дозволів повинен містити всю «історію природокористування суб'єкта звернення». Реєстр має бути в електронній формі і доступ до певної його інформації зобов'язані мати лише визначені суб'єкти.

Основні принципи формування доступу до реєстру картки користувача природних ресурсів – «Історія природокористування суб'єкту»:

- Відкритість та обмеженість інформації. Усі дані реєстру, що не містять економічної конфіденційної інформації (комерційної таємниці), повинні бути відкритими для спеціально уповноважених органів в сфері видачі дозволів, а також контрольно-інспекційних органів та громадськості.
- Обмеженість доступу до введення даних щодо дозволених обсягів використання природних ресурсів. Відкритість інформації щодо одержання дозволу та основних його показників (об'єми викидів в атмосферу, об'єми скидів та ін.).
- Обмеженість доступу до вводу інформації, яка стосується виконання умов дозволу. Відкритість інформації щодо виконання умов дозволу.
- Динамічність інформації. Інформація щодо використання природного ресурсу в межах дозволу, існування порушення умов дозволу чи їх відсутність має відслідковуватися з умовно-постійною періодичністю протягом строку дії дозволу.
- Вертикальна та горизонтальна відкритість інформації для Дозвільного центру, Центру надання адміністративних послуг та для інших організацій, які повинні надавати інформацію для одержання дозволу природокористування виходячи з інформаційної картки (регламенту послуги).

Виходячи з розроблених принципів визначимо суб'єктів з правами доступу до реєстру на предмет внесення змін до нього чи ознайомлення з його інформацією.

Суб'єкти з правами доступу до реєстру: Спеціально уповноважені органи виконавчої влади у видачі дозволів на використання природних ресурсів – загальнодержавні та їх територіальні організації.

Дозвільні центри:

Ступінь доступу:

- повний: для ознайомлення та аналізу всієї інформації щодо «історії природокористування» суб'єкту звернення;
- внесення інформації щодо видачі дозволу чи причин відмови у ньому;
- внесення змін щодо умов дозволу природокористування;
- анулювання дозволу з вказівкою причини.

Центри надання адміністративних послуг(адміністратори):

Ступінь доступу:

- вхід до бази даних інших інстанцій з метою збору необхідної інформації для одержання дозволу, коло доступу до інформації інших організацій обмежується необхідними документами, що вказуються в регламенті послуги (Єдиний державний реєстр юридичних осіб, тощо);
- внесення до реєстру необхідної інформації для одержання дозволу використання природних ресурсів відповідно до інформаційних карток адміністративної послуги;
- доступ до ознайомлення зі всією інформацією в реєстрі, що не містить комерційної таємниці. Служби державних екологічних інспекцій, інспекцій по використанню природних ресурсів:

Ступень доступу:

- внесення інформації про факти порушень, що отримані при проведенні: планової перевірки, позапланової перевірки, аварійні ситуації, екологічний та економічний збиток при порушеннях, штрафні санкції, позови до суду та вирішення справ у суді;
- доступ до ознайомлення зі всією інформацією в реєстрі, що не містить комерційної таємниці. Громадські інспектори:

Ступень доступу:

- внесення в реєстр фактів порушення (фотофакт, тощо) .
 - доступ до ознайомлення зі всією інформацією в реєстрі, що не містить комерційної таємниці. Громадськість:
- Ступень доступу:
- доступ до ознайомлення зі всією інформацією в реєстрі, що не містить комерційної таємниці. Суб'єкти звернення – фізичні та юридичні особи:

Ступінь доступу:

- внесення необхідних даних, для одержання дозволу на використання природного ресурсу, указаної в інформаційній картці;
- ознайомлення з інформацією щодо одержання дозволів на використання природних ресурсів інших суб'єктів, що внесені в реєстр і інформація має не містити комерційної таємниці.

Враховуючи важливість доступу інститутів громадського суспільства до оцінки стану та контролю за використанням природних ресурсів суб'єктами господарювання, запропонований

нами моніторинговий документ «Історія природокористування суб'єкта», дає можливість одержувати інформацію згідно даного документу та вносити фактичні матеріали про порушення та незадовільний стан природокористування суб'єктом (вносити фото, коментарі, документи тощо). З часом змістовне наповнення моніторингового документу може бути розширено та скореговане.

Реєстр суб'єктів користувачів природних ресурсів що вносять інформацію до моніторингового документу представлені на рис. 1.

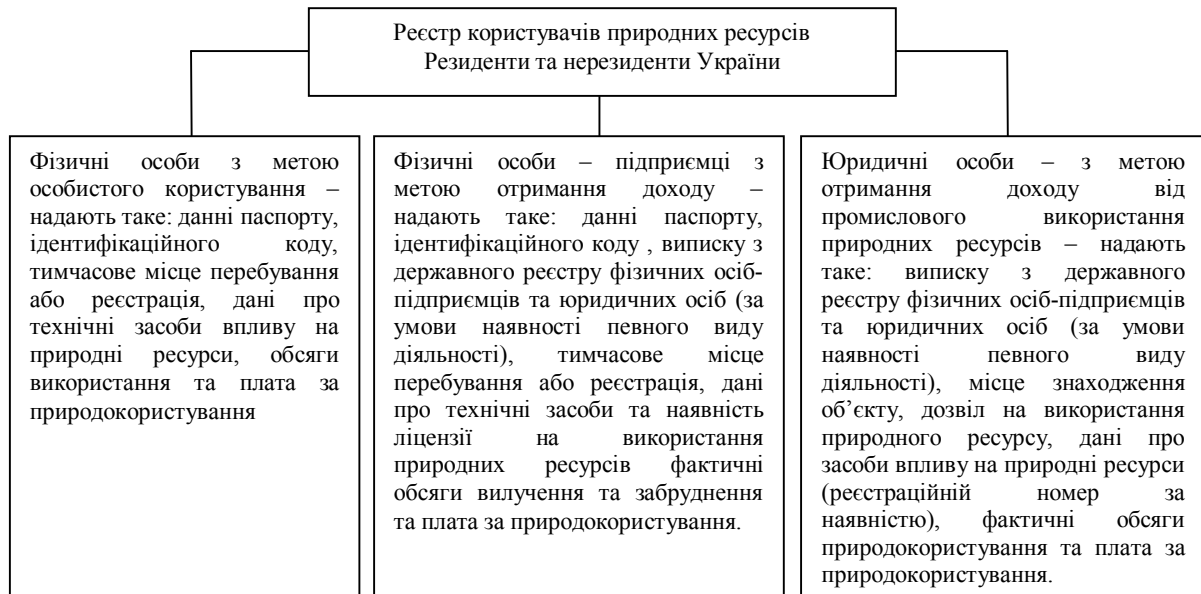

Рис. 1. Реєстр користувачів природних ресурсів

В табл. 1 запропоновано змістовне наповнення моніторингового документу користувача природних ресурсів – «Історія природокористування суб'єкта».

Для удосконалення надання адміністративних послуг в дозвільній сфері природокористування необхідно створення єдиної вертикально та горизонтально інтегрованої інформаційної системи збору даних про суб'єкта звернення для одержання або відмови у видачі дозволу на використання природних ресурсів.

Дана система необхідна для вдосконалення інформаційного, технологічного та аналітичного забезпечення прийняття рішень щодо видачі дозволів природокористування згідно з регламентом, значного скорочення дублюючих інформаційних потоків, а також формування єдиного інформаційного простору прийняття рішень щодо природокористувачів.

Така система має стати «вузловою», в яку будуть інтегровані відомчі системи (Мінекології, Мінсільського господарства, агентства з природних ресурсів, екологічної інспекції та інспекцій, Мінекономіки, Мінфін.) що мають повноваження в управлінні та контролі

природокористування, та містять необхідну інформацію для видачі дозволу на використання природного ресурсу.

Удосконалення системи державного управління природокористуванням потребує інтеграції міжвідомчих дій різних міністерств, їх територіальних органів для виробки єдиної стратегії розвитку природокористування. Тому для підвищення ефективності їх взаємодії має бути розроблена електронна інтегрована система «Управління природокористуванням» та її підсистема «Видача дозволів в природокористуванні».

Міжвідомча координація полягає у видачі дозволів природокористування з урахуванням розміщення та подальшого розвитку продуктивних сил держави та її регіонів, визначення пріоритетів формування економічної політики, що має урахувати якість природокористування, планування розвитку галузей виробництва з урахуванням поліфункціональності територіальних екосистем та необхідності їх дематеріалізації:

— забезпечення відкритості системи для інтеграції з іншими інформаційними

- системами за рахунок дотримання єдиних форматів, протоколів та регламентів інформаційної взаємодії між системою та джерелами інформації;
- гнучкість та адаптивність системи до зміни потреб користувачів в інформації та інструментах її аналізу;
- забезпечення захисту даних, що містяться в системі, а також розмежування прав доступу до даних системи;
- єдність стандартів, технологій, форматів для учасників створення та експлуатації системи;
- безоплатність доступу державних органів влади та органів місцевого самоврядування, виконавчих органів влади, уповноважених у видачі дозволів природокористування до даних системи;
- забезпечення доступності відкритих даних для громадськості.

Таблиця 1. Моніторинговий документ користувача природних ресурсів «Історія природокористування суб'єкта ____»

Рік	Ідентифікаційні данні природо користувача, його юридична адреса та місце природокористування	Природний ресурс та місце його знаходження	Отримані квоти / ліцензії / дозволи (Вносить спеціально уповноважений орган у видачі дозволів чи у внесенні змін до картки – центр надання процедурних адміністративних послуг)	Об'єми фактичного використання природного ресурсу (вносить природо користувач)	Інспекції що здійснюють контроль за станом використання природних ресурсів (Державна екологічна інспекція; Державна інспекція з контролю за використанням та охороною земель; Державна інспекція охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства; Державна інспекція охорони Чорного моря; Державна інспекція з охорони довкілля Північно-Західного регіону Чорного моря; Державна мисливська інспекція, тощо)				Громадські інспекції	Судові справи		Примітки
					Результати планових перевірок	Результати позапланових перевірок	Аварійні ситуації	Економічний та екологічний збиток по результатам перевірок та аварійних ситуацій		Факти порушень	Позови до суду	
	Фізична особа											
	Фізична особа – підприємець											
	Юридична особа											

Основними напрямками розвитку системи «Видача дозволів в природокористуванні» на нашу думку є таке:

- забезпечення моніторингу процесів видачі дозволів на природокористування з урахуванням історії природокористувача;
- інтеграція в систему відомчих і регіональних систем, що мають повноваження в природокористуванні та інших систем, опосередковано пов'язаних з природокористуванням (податкові органи, Мінфін, Мінекономіки, тощо);
- забезпечення моніторингу в рамках оцінки ефективності діяльності органів виконавчої влади щодо видачі дозволів природокористування та контролю за їх виконанням;
- забезпечення моніторингу в рамках оцінки ефективності діяльності органів виконавчої влади щодо виконання умов дозволів природокористування;
- забезпечення збору даних за показниками, які подаються для розробки прогнозів розвитку

сфери природокористування та екологічної безпеки держави;

- моніторинг реалізації заходів, спрямованих на досягнення показників, що містяться в Указах Президента України, виконанні Європейських домовленостей в системі «Управління природокористуванням».

Висновки

В даний час адміністративні послуги дозвільного характеру в природокористуванні надаються без урахування позитивних та негативних зовнішніх ефектів від використання природного ресурсу. Виходячи з наявної технології виробництва підприємства одержують дозволи на викиди, скиди, розміщення відходів в природному середовищі, при цьому не ураховуються еталонні новітні технології, що зменшують навантаження на природні об'єкти, знижують природоемність виробництва та сприяють процесам дематеріалізації.

Для надання якісних послуг спеціально уповноваженим органам виконавчої влади

необхідно урахувати позитивні та негативні ефекти дозволів, що видаються, і дозволені обсяги мають сприяти процесам дематеріалізації сфери природокористування. Для цього необхідно трансформування системи адміністрування надання дозвільних послуг в природокористуванні, що полягає в удосконаленні роботи адміністративних та дозвільних центрів, підвищення якості надання дозволів з урахуванням від'ємних зовнішніх ефектів та зниження природоємності виробництва, що

сприяє дематеріалізації вилучення та забруднення природних ресурсів в регіонах.

Одним з напрямів організації процесу дематеріалізації сфери природокористування через надання адміністративних послуг є створення інформаційної бази даних щодо надання дозволів використання природних ресурсів на основі електронного документообігу між дозвільним, адміністративним центрами, природокористувачем та організаціями уповноваженими у видачі документів згідно регламенту (інформаційної картки) дозволу.

Список літератури:

1. Сотник І.М. Тенденції і проблеми управління дематеріалізацією виробництва й споживання / І.М. Сотник // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 8. – С. 62-67.
2. Мельник Л.Г. Забезпечення сталого розвитку регіону на основі дематеріалізації діяльності регіональних логістичних центрів / Л.Г. Мельник, Ю.В. Чорток, О.С. Гончаренко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – Вип. 2 (49). – ч. 2. – 174-178 с.
3. Про адміністративні послуги: Закон України від 6.09.2012 № 5203-VI [Електронний ресурс] // офіц. сайт Верховної Ради України. – Текст. дан. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
4. Положення про державного адміністратора і порядок його взаємодії з регіональними, місцевими дозвільними органами та суб'єктами господарювання: Наказ Мінекономрозвитку від 12.01.2012 № 28 [Електронний ресурс] // офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу zakon.rada.gov.ua/go/z0049-12.
5. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19.05.2011 № 3392-VI [Електронний ресурс] // офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3392-17>.
6. Хумарова Н.І. Адміністрування сфери природокористування: проблеми та шляхи її вирішення // Економічні інновації: збірник наукових праць. – Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2015. – Випуск 60. – Т. 2. – С. 241-249.
7. Мартієнко А.І. Теоретичні аспекти формування адміністративних послуг та процедур в сфері природокористування/ А.І. Мартієнко // Економічні інновації: зб. наук. праць. – Одеса, 2015. – Вип. 60. – Т. 1. – С. 281-292.

Надано до редакції 16.11.2015

Мартієнко Антоніна Іванівна / Antonina I. Martienko
amartienko@ukr.net

Хумарова Ніна Іпполітівна / Nina I. Khumarova
khumarova@nas.gov.ua

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Дематеріалізація у сфері природокористування на основі удосконалення системи адміністрування [Електронний ресурс] / А. І. Мартієнко, Н. І. Хумарова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 6 (22). – С. 120-126. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opi.ua/files/archive/2015/n6.html>